

ترجمه از:

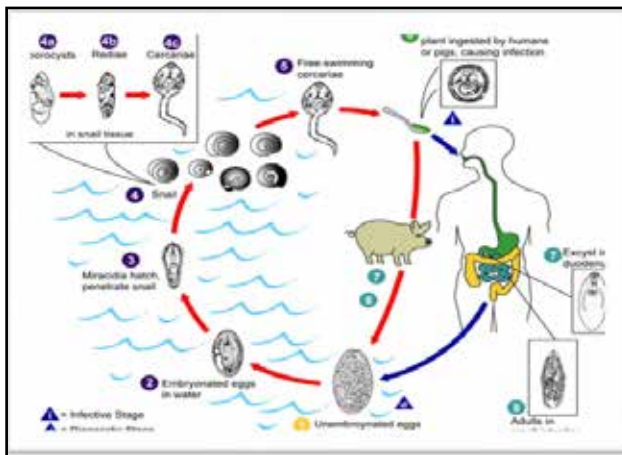
۱- شهرام غایب زاده میرک: کارشناس علوم آزمایشگاهی،

شبکه بهداشت و درمان مشگین شهر، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

۲- سعید شیرین زاده: کارشناس علوم آزمایشگاهی، مرکز آموزشی و درمانی دکتر فاطمی،

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

ترماتودها (فلوک ها)

شکل ۱- سیکل زندگی ترماتودها

عفونت های ناشی از ترماتودها گسترش جهانی دارد. این انگل ها چرخه زندگی پیچیده ای با سیر تکاملی متغیر جنسی و غیر جنسی در میزبان های متنوع دارند.

طبقه بندی ترماتودها

- فلوک های خونی شامل شیستوزوما هماتویوم، شیستوزوما مانسونی، شیستوزوما ژاپونیکوم، شیستوزوما مکونگی و شیستوزوما اینترکالاتوم.
- فلوک های کبدی شامل فاسیولا هپاتیکا، کلونورکیس سیننسیس (اپیستورکیس سیننسیس)، اپیستورکیس ویورینی.
- فلوک های ریوی شامل پاراگونتیموس و سترمانی
- فلوک های روده ای شامل فاسیولوپسیس بوسکای، متاگونیموس یوکوگاوای و هتروفیس هتروفیس.

ترماتودهای پانراکتیک مانند اوریتما پانکراتیکوم، اوریتما کوالاتیوم و اوریتما اویس انگل های غده لوزالمعده و گاهی اوقات انگل های ساکن در کیسه صفراوی گوسفند، گاو و خوک در کشور برزیل و قاره آسیا است. میزبان های حد واسط شامل حلزون های خاکی و ملخ ها هستند.

اپیدمیولوژی

عفونت های ناشی از ترماتودها در سراسر جهان بسیار شایع است اما به ندرت در کشور انگلستان دیده می شود و در افرادی روی می دهد که از مناطق آندمیک به این کشور مراجعت می کنند.

تشخیص عفونت های ناشی از ترماتودها

- تشخیص انگل از طریق مشاهده میکروسکوپی تخم های انگل در نمونه های بیماران امکان پذیر است.
- سایر روش های تشخیصی مانند تشخیص آنتی ژن با استفاده از enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) و تست های تعیین آنتی بادی سرولوژیکی مانند هماگلوتیناسیون غیرمستقیم، ایمونوفلورسانس غیرمستقیم و الایزا.
- در گسترش لام خون محیطی ممکن است ازدیاد انوزینوفیل های خونی در بیماران مبتلا به fasciolopsia، schistosomiasis، heterophyiasis، metagonimiasis، مراحل اولیه paragonimiasis و clonorchiasis حاد مشاهده

شود(که در clonorchiasis مزمن قابل مشاهده نیست).

• کم خونی ممکن است در بیماران مبتلا به schistosomiasis, fascioliasis و paragonimiasis مشاهده شود.

• نوتروپنی ممکن است در بیماران مبتلا به fasciolopsiasis مشاهده شود.

• در آنالیز نمونه ادراری هماتوری

به صورت میکروسکوپی یا

توده‌هایی از گلبول‌های

قرمز در افراد مبتلا به

schistosomiasis مشاهده

شود.

• در آنالیز مایع مغزی-

نخاعی افراد مبتلا به

paragonimiasis فشار

مایع مغزی نخاعی افزایش

یافته و پلئوسیتوزیس با

غالبیت ائوزینوفیل‌ها دیده

می‌شود.

• روش‌های تصویر برداری مانند

رادیوگرافی با اشعه ایکس، سونوگرافی،

MRI، CT و cholangiography نیز در تشخیص

عفونت‌های مختلف ناشی از ترماتودها به کار می‌رود.

کنترل و درمان بیماری ناشی از ترماتودها

• پرازیکوانتیل (Praziquantel) هنوز به عنوان داروی انتخابی برای درمان عفونت‌های ناشی از ترماتودها به استثنای fascioliasis باقی مانده است، به همین خاطر bithionol داروی انتخابی است.

• روش‌های جراحی ممکن است برای درمان عفونت‌های پیچیده ناشی از ترماتودها در افراد مبتلا به سرطان کیسه صفراوی مورد نیاز باشد که مبتلا به شیسستوزومیازیس ادراری، فیبروز دیواره روده ای در شیسستوزومیازیس روده ای، کلانژیت صعودی در فاسیولازیس و کلانژیوکارسینوم در کلونورکیازیس هستند.

روش‌های پیشگیری از عفونت با ترماتودها

• ریشه‌کنی میزبان‌های حلزونی برای کنترل عفونت با شیسستوزوماها و فلوک‌های روه‌ای، کبدی و ریوی

• مراقبت بهداشتی کامل در آسایشگاه‌ها برای

پیشگیری از آلودگی آب با مدفوع انسان و خوک.

• درمان دارویی برای افراد عفونت یافته

• پرهیز از مصرف آب آلوده، گیاهان آبی، میوه‌ها،

ماهی، خرچنگ و جگرخام

• شستشوی کامل سبزیجات خام

و میوه‌های آبدار برای پیشگیری

از عفونت ناشی از ترماتودهای

روده‌ای.

• پختن کامل سبزیجات

رشد کرده در آب قبل از

خوردن آن.

• پختن خرچنگ

دریایی و خرچنگ آب

شیرین قبل از خوردن به

منظور پیشگیری از عفونت

با فلوک‌های ریوی

منبع:

This is a translation into Farsi of an article originally published in English: Dr Colin Tidy, Trematodes. Available from patient.info/doctor , 20/12/2010.

This is an open access article distributed under the creative commons attribution license, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

This article has been translated by :

1.Shahram Ghayebzadeh Mirak : B.S of Medical Laboratory Sciences, Meshkin Shahr City Health and Treatment Center, Ardebil University of Medical Sciences.

2.Saeid Shirinzadeh: B.S of Medical Laboratory Sciences, Dr.Fatemi Educational & Treatment Center, Ardebil University of Medical Sciences.

